

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

99. Decisio Sacrae Rotae Romanae coram R. P. D. Meltio. Cæsaraugustana
decimarum. Lunæ 12. Dec. 1650.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

Tertius non sustulit exemptionem exemptis competentem, sed declaravit quod data sine fraude solvi debeant, prout firmat aliis *Dec. final.* idque bene deducitur ex proœmio ipsius Constitutionis Iulij in Summario Regimini *n. 3.* ibi capientes fraudibus prædictis occurrere, & infra, ibi, nobis humiliter supplicari fecistis, ut ad succurrendum fraudibus prædictis, &c. proœmium verò causam finalem totius concessionis explicat Bart. in *l. fin. n. 3. ff. de hered. instit. Decian. conf. 72. nu. 49. lib. 2. Buratt. decis. 541. num. 11.* totaque dispositio ad limites rationis in proœmio expressæ restringi debet. *Abb. conf. 114. lib. 2. Peregrin. conf. 36. num. 12. lib. 1. Gratian. disp. 292. num. 15. Rota in Montisalti Beneficij 15. Decembris 1645. in §. sed verè, coram Reuer. P. D. meo Bichio.*

7. Quare cum litteræ Iulij Tertij restringantur solummodo contra eos qui fraudes committebant, non autem contra eos qui abique fraude privilegia vtuntur, nulla ratio patitur, ut privilegium tollatur, etiam si ad sint amplissime clausule in litteris Iulij, quia clausula tanquam accessoria dispositionem non ampliatur ad casus non comprehensos, vt ex Bart. & Felin. tradit Gonzal. *supra reg. 8. Cancell. gloss. 50. num. 10. Rot. coram Seraph. dec. 1291. n. 7. in vecem. dec. 367. n. 5. part. 1. coram sanct. mem. Gregor. decis. 159. num. 7. coram Reuerendiss. Vngellen. decis. 48. num. 22. & seqq. in Tironen. Vniuers. 26. Februarij 1649. in §. derogatio autem contrariis coram me.*

3. Nec animaduersionem effugit, quod cum restitutio Communitatibus ad Summi Pontificis gratiam emanauerit per viam conventionis, vt in Summario Regimini *n. 1.* recuperavit proinde Communitas Sancti Ioannis Eugeniensis privilegium eodem conventionis iure, cui proinde per quasumque clausulas derogatorias Iulij Tertij non censetur derogatum, vt in terminis exemptionis fuit resolutum in *Valencia subsidij 4. Martij 1611. §. alterius coram Penia fecit Gonzal. super reg. 8. gloss. 5. n. 14. Grat. disp. 212. n. 37. Accill. decis. 3. n. 2. de part. Rota in Barchinonen. Iurisdictionis 4. Iulij 1646. adeo quod coram R. P. D. meo Bichio.*

Et ita fuit resolutum Regimine tantum informantis, &c.

DECISIO XCIX.

Sacra Rota Romana coram R. P. D. Meltio.

Cæsaraugustana Decimarum.

Veneris 28. Iulij 1650.

§. 1. Commissa mihi hac causa in gradu appellationis cum clausula, Non retardata solutione arbitrio Rotæ, propositi dubium, An intraret arbitrium ad effectum supercedendi in solutione Decimarum, de quibus agit, & Domini illud non intrare censuerunt. Nam arbitrium à iure regulandum est iuxta doctrinam Bart. in *extrauag. ad reprimen. vers. in debis. n. 8. Cæl. de Grass. dec. 7. n. 6. in fin. & n. seq. & dec. 8. n. 2. de re iudic. Rota in recent. dec. 550. n. 1. & dec. 264. n. 1. part. 7. & sapissime in alijs, & licet arbitrium solet aliquid remittere de rigore iuris Ctesc. dec. 4. n. 3. de test. Seraph. dec. 114. n. 1. non tamen tribuit facultatem recedendi ab illius dispositione, Rot. dec. 312. n. 1. part. 4. recent. vnde cum agatur de decimis, pro quibus via executiva, atque à decretis ad earum solutionem condemnantibus non aimitatur appellatio suspensiva, ad text. in *cap. ex multiplici & cap. tua nobis de decimis. Pafet. in prax. Episc. part. 2. cap. 4. tit. de decim. n. 50. Io. Franco Leo in Thefor. Eccles. part. 2. c. 27. n. 42. Secac. de appell. q. 17. limit. 18. n. 1. cum plurib. alijs relatis per modern. Me-**

diolan. *de decim. c. 8. n. 18.* Qui declarat etiam commisionem appellationis in causa decimarum dari cum clausula sine retardatione solutionis, nã pendente etiam lite illa sunt soluenda, vt testatur Marches. *de commiss. appellat. conf. decimarum §. 1. n. 43. & seq. & n. 62.* Ideo arbitrium intrare non potest pro retardanda executione solutionis, maxime stante possessione Archiepiscopi illas exigendi, qui in ea est manutenendus ex *vulg. §. retinenda insti. de interd. & in terminis decimarum Rota dec. 402. n. 2. pag. 2. rec. & fuit resolutum in Carpentoraten. decimarum 4. Iulij 1618. coram bon. mem. Manzanedo, & in Hispanen. dec. 27. Iulij 1644. coram R. P. D. meo Corrado, & in alia Hispanen. decim. de Baraona 12. Ianuarij 1646. coram R. P. D. meo Cerro neg non in alia simili 15. Februarij 1647. coram me, & coram R. P. D. meo Bichio die 25. Iulij 1649. Tolet. decim. 21. Iulij 1649. coram R. P. D. meo Oribobono, & in alia Toletana decim. 28. Ianuar. præteriti coram R. P. D. meo Royas, & præsertim quod non detur appellatio sine retardatione solutionis decimarum, quando illas petens est in possessione exigendi, tradit Gomez. in *prax. vtriusque Signat. n. 86.* prout in puncto quod in his terminis non intret arbitrium, firmavit Rot. dec. 211. n. 1. & seq. inter impress. apud modern. de manuen. vbi assignatur ratio, quæ est, vt neque de iure, neque de equitate possessor priuari debeat iure ei competente, pendente lite Gloss. in *cap. 1. in verbo desere.* vbi Abb. n. 4. vt lit. pend. Dec. consl. 92. n. 1. Put. dec. 497. n. 1. lib. 2.*

2. Non obstant privilegia Sacra Relig. Hierosolymitana circa exemptionem à solutione Decimarum, quia illa impedire nequeant, vt Archiepiscopus possessor in suam possessionem continuando exigere possit à Debitoribus, dum non sunt clara, sed aliquam requiritur discussionem, quæ proinde remittenda sunt ad petitorium, Rota apud Modern. *de manuen. decis. 157. n. 5. & ad dec. 211. n. 5. & seq. ac in alijs omnib. decisionibus supra relatis, & signanter in Hispanen. decim. coram R. P. D. meo Corrado sub §. Quia fuit cum seq. & Hispanen. decim. ad Baraona coram R. P. D. meo Cerro, §. Nec venelat cum seq. quæ loquitur in terminis privilegiorum Sacra Relig. Hierosolymitana, & interim vt retardari nõ possit manutentio possessorij, donec, & quovsq. illa plenius fuerint discussa, firmavit Rota in *dist. Hispanen. dec. mar. 15. Februarij 1647. sub §. vnde & in eadem 19. Iulij 1648. Non obstat coram me.* possessio enim releuat, ac suum parit effectum quotiescumque est temporis considerabilis, vt in isto casu etiam si esset nedum contra præsumptionem iuris, sed etiam contra ius, quæ quidem Archiepiscopi possessio per longum tempus probatur ex depositionibus duorum testium, quæ dantur in eius *Summ. n. 22.* Imò ad istum effectum declarat Marefcott. *var. res. lib. 1. c. 11. n. 55.* sufficere possessionem decennalem Cancet. *var. res. lib. 10. c. 14. n. 45.* Rota in *causa Mediolanen. nominis Capituli 10. Martij 1649. §. Quia responderetur coram me, & in Beneuentana emphyteusis 1. Iulij præteriti §. Adeo, quod, coram R. P. D. meo Bichio.**

3. Quod autem d. Privilegia sint valdè dubia patet, Nam illud Sixti V. continet quidem communicatione Privilegiorum in genere, quod propterea non recipit extensionem, vt comprehendere valeat exemptionem à solutione decimarum spiritualium, quæ tanquam exorbitans à iure communi, ac Tertio præiudicialis sub generalitate verborum comprehendendi non poterat, sed speciali nota digna erat, Tamburin. *de iur. Abba. tit. 1. disp. 15. q. 18. num. 34. & seqq. Card. Caval. dec. 247. n. 10. vers. Tandem, Rota in recent. dec. 214. n. 5. part. 2. dec. 48. n. 8. part. 4. & dec. 39. n. 9. ead. part. 4. rec. 10. 2. & coram Coccino dec. 279. n. 3. vbi in his præcis terminis dicitur, quod in communicatione Privilegiorum ea non veniunt, quæ de facili concedi non solent nisi de eis fiat specialis mentio.*

Minus

4. Minus applicatur Constit. Pij IV. sub §. 63. per quam conceditur omnibus dependentibus ab Hospitali Hierosolymitano exemptio decimarum, ac aliorum onerum, collectarum, atque contributionum; Quia illa loquitur tantum de Fratibus d. Hospitalis, de Donatis, ac Seruitoribus illius, nec non de Vassallis, atque Colonis inferuentibus, in Prioratibus, Baiulnatibus, Commendis, Domibus, membris, aut aliis Prædiis, siue Grangiis, non autem de istis Donatis Confratribus Hierosolymitanis, qui Confraternitatem exerunt sub inuocatione SS. Ioannis, & Georgij in Ecclesia B. Mariae del Templo Ciuitatis Casaraugustanae, qui in nihilo Religionis inferuiunt, sed vxorati continuo remanent in propriis Domibus; Vnde ad illos extendi non potest Priuilegium exemptionis decimarum, quod strictè intelligendum venit, vt per Coccin. dicta dec. 279. n. 5. nec vltra in eo expressum quidquam operari potest cap. pgr. exempli. de priuileg. in 6. Rot. dec. 30. n. 4. part. 6. recent.

5. Et quod Donati vxorati in propriis domibus commorantes tali priuilegio, seu exemptione gaudere non possint, sed teneantur ad iura Episcopalia persoluenda tradit Card. Zabarell. consil. 21. in fin. ac declarauit Sacra Congregat. Concilij in terminis Oblatorum d. Religionis Hierosolymitanæ quæ declarationes recentioribus à Barbof. de iur. Eccles. lib. 1. cap. 39. §. 2. n. 44. §. 7. & firmavit etiam Rota in dec. in hac causa emanata sub die 10. Iulij 1643. §. Quia non solum in fin. coram meo, ubi habetur quod alias esset aperire viam fraudandi decimas.

6. Valdè etiam dubitarunt Domini de validitate huiusmodi priuilegij, eo quia in dicta Constitutione Pij V. non legitur expressa derogatio ad cap. nuper de decim. quod vt conciliare specificam illam requirebat Archidiaconus, in cap. 1. nu. 2. de constit. Coccin. dec. 279. num. 6. & dec. 341. num. 2. vers. tamen quia part. 1. recent. Card. Caualer. dec. 247. n. 10. Rota apud Morden. de n. de manuen. dec. 157. n. 4. & fuit dictum in Verzellen. decimarum 13. Nouemb. 1645. §. Non obstat, ac 15. Ian. 1646. §. Nec obstat coram R. P. D. meo Cerro, cum aliis copiose relatis in d. Hispalen. decimar. 27. Iulij 1644. coram R. P. D. Corrado, & in Casaraugust. decimar. 17. Iulij 1611. coram Sanctiss. D. N. & cessante hac specifica derogatione, vt dari possit de defectu voluntatis respectu Papæ concedentis, est text. in cap. ex parte de Cap. ll. Monach. Felin. in cap. nonnulli nu. 2. de rescrip. Oldr. cons. 326. in princ. Verall. dec. 167. part. 1.

7. At supposito etiam quod de dicta Pianæ Constitutionis validitate dubitari non contingeret, nihilominus illa neque suffragari posset Donatis Confratribus Hierosolymitanis, nam concedit tantum Equitibus Hierosolymitanis exemptionem, quoad solutionem decimarum extraordinariorum temporalium, atque aliorum onerum ab homine impositorum, nempe Dationum, Pedagogiorum, Taxarum, & similibus, quæ in pluribus locis ratione taxæ, vel recognitionis solui solent Dominis locorum, non autem quoad decimas ordinarias spirituales, & quæ iure diuino debentur, vt pluries firmavit Rota, & signanter coram Seraph. dec. 1293. n. 6. vers. ideo illi verba Card. Caualer. d. dec. 247. n. 11. Put. dec. 65. lib. 3. & fuit dictum in d. Hispalen. decimarum coram R. P. D. meo Corrado, §. Tum quia. & in allegatis Verzellen. decimarum 13. Nouemb. 1645. §. Hinc enim & 11. Ianuar. 1646. §. Que responsio coram R. P. D. meo Cerro, & in dicta Tolet. dec. 21. Iulij 1649. coram R. P. D. meo Ortoholano sub §. Ino priuilegium, ex quo enim versantur in exemptione à decimis, quæ non solent concedi nisi cum maxima difficultate, vt fuit dictum in Valentina decimarum 28. Nouemb. 1603. coram Card. Lancellotti iunioris, Imo habetur materia valde odiosa, propterea quantum fieri potest strictè ea debet

interpretari Rota dec. 271. num. 6. part. 4. recent. 8. Demum non obstat decisio Casaraugustana decimarum coram Penia, dum in ea firmatur iustitè productionem priuilegij abique eo, quod in iudicio executio agatur de illius validitate; Quia in illo casu Actus non reperiebatur in longa quasi possessione exigendi decimas à Reis conuentis, provt hic clara est quasi possessio Archiepiscopi vltra spatium decem annorum exigendi à Confratribus Donatis, vt supra fuit ostensum, vltèrius dicta decisio fuit postea etiam declarata per aliam editam 17. Iulij 1611. coram Sanctiss. D. Nobilio, scilicet, vt non procedat quando iam fuit decretum Priuilegium non suffragari, quæ vt non suffragentur, in hoc casu Donatis Confratribus Hierosolymitanis optime colligitur; Tum quia ipsi non sunt comprehensi in priuilegio concessis Equitibus Hierosolymitanis, ex iam deductis; & in alia sæpius allegata Hispalen. decimarum 27. Iulij 1644. coram R. P. D. meo Corrado. 9. Et ita conclusum fuit informante tantum Reuerendissimo D. Archiepiscopo Casaraugustano, ac eius Promotore fiscali, &c.

DECISIO C.

Sacra Rot. Rom. coram R. P. D. Corrado.

Neapolitana Matrimonij.

Luna 14. Februarij 1651.

§. 1. Sententiam Rotalem pro validitate matrimonij inter D. Ioannem Mariam de Xart, & D. Michaëlem Vaex Ducem de Calamassima contracti à R. P. D. meo Royas prolata censuerunt hodie Domini in appellationis instantia mihi commissa esse confirmandam. Nam illius validitas iustificatur ex ipso processu, in quo fuerunt, seruata seruanda iuxta dec. Verall. 262. part. 2. & penes san. mem. Greg. dec. 28. n. 1. vers. quia de validitate, &c. Buratt. dec. 312. num. 1. vers. de validitate namque, &c. ac in recent. dec. 708. n. 1. vers. constabat enim, &c. part. 1. & in Vlixbonen. Matrimonij 19. Nouemb. 1625. coram bon. mem. Piruano dec. 625. n. 2. vers. illa namque valida est, &c. part. 4. tom. 1. Iustitia vero probatur ex deductis in præcedenti decisione coram eodem R. P. D. meo Royas sub die 1. Iulij 1650. que visa fuerunt hæcenus inconcussa.

2. Constat enim ex depositionibus duorum testium legitime examinatorum præfatos Coniuges die 10. Februarij 1638. in Ecclesia Parochiali conuenisse, ibique coram Parocho illas bene audiente, atque intelligente mutuo consensu per verba de præfenti vnanimiter expresso matrimonium contraxisse (quod nullo interueniente Canonico impedimento) validum vtiq; fuit, c. suffi. it. 27. quæst. 2. cum apud e. tua de spons. & mar. Card. in clem. unic. sub n. 16. vers. sed si dico, &c. de cons. & offinit. Didac. super tit. de spons. p. 2. c. 4. §. sub n. 4. vers. sin autem, &c. in puncto respondit Nauarr. cons. 20. sub eod. tit. de sponsal. secundum impress. Lugdan. late Rebell. de obligat. iustit. p. 2. de contr. in gener. l. 2. g. 4. sect. 2. per tot. Rot. penes Buratt. dec. 713. per tot. & dec. 891.